

Startnotitie ouderenbeleid gemeente Kaag en Braassem

INLEIDING

Voor u ligt de startnotitie ouderenbeleid, de eerste stap om te komen tot een nota ouderenbeleid. Waarom willen we eigenlijk een nota ouderenbeleid opstellen? En wat is een oudere eigenlijk? Dé oudere bestaat niet. Vraag aan een willekeurig iemand, die tot de doelgroep oudere gerekend kan worden, of hij/zij zich oud voelt en het antwoord zal veelal nee zijn. Ouderen blijven tegenwoordig langer actief en gezond en voelen zich daarbij 'jong'. Dat willen we graag zo houden. Daarom willen we een nota ouderenbeleid opstellen, waarin wij beleid formuleren om mensen zo lang mogelijk actief te laten deelnemen aan de samenleving. Concrete aanleidingen om een nota ouderenbeleid op te stellen zijn verder de volgende:

1. Harmonisatie

De fusie van Alkemade en Jacobswoude heeft tot eenheid in gemeente geleid, maar nog niet in eenheid van beleid voor ouderen. Het opstellen van een nota is belangrijk om het ouderenbeleid van de twee voormalige gemeenten op elkaar af te stemmen en waar nodig aan te passen.

2. Vergrijzing

De samenleving verandert sterk. Het aantal ouderen neemt toe, ook in onze gemeente. In 2025 is bijna een kwart van onze inwoners ouder dan 65 jaar en 10% ouder dan 75 jaar. Hierdoor zal het beroep op de voorzieningen en activiteiten voor ouderen toenemen.

3. Veranderingen in wet- en regelgeving

Op het gebied van wet- en regelgeving verandert veel. Een voorbeeld hiervan is het maatregelenpakket AWBZ. Bezuinigingen op de AWBZ, zoals het wegvallen van begeleiding voor groepen mensen, kan leiden tot sociaal isolement en tot een groter beroep op gemeentelijke voorzieningen.

4. Extramuralisatie

De extramuralisatie van de zorg heeft ook zijn invloed op de vraag naar voorzieningen en activiteiten en dan met name de toegankelijkheid en bereikbaarheid van deze voorzieningen en activiteiten.

Maatregelenpakket AWBZ

Door twee genomen maatregelen in de AWBZ bestaat op basis van de grondslag psychosociaal probleem niet langer de mogelijkheid om in aanmerking te komen voor ondersteunende begeleiding algemeen, dagbesteding en persoonlijke verzorging. Het doel van deze maatregelen is dat de afbakening van de AWBZ met het gemeentelijk domein scherper wordt.

Extramuralisatie

Het streven om buiten de muren van een intramurale instelling (waarin iemand opgenomen wordt) gelijkwaardige zorg te bieden, bijvoorbeeld in de eigen woning

DOELGROEP

Voorgesteld wordt om ons in de nota ouderenbeleid te richten op zowel actieve als kwetsbare ouderen. Daarbij is niet de leeftijd de grens, maar de mate waarin mensen zelf kunnen zorgen voor hun financiën, contacten en verzorging.

Actieve ouderen

Met deze groep bedoelen wij die ouderen, die nog op veel gebieden actief zijn. Ze hebben bijvoorbeeld nog een betaalde baan, verrichten vrijwilligerswerk of bieden mantelzorg, ze nemen deel aan sociaal-culturele activiteiten of recreatieve activiteiten, zijn lid van een vereniging of organisatie of zijn politiek actief.

Kwetsbare ouderen

Met kwetsbare ouderen bedoelen wij die ouderen, die door een hoge leeftijd, een veranderende gezondheid en mogelijk verminderde mobiliteit, extra aandacht nodig hebben om zelfstandig te kunnen functioneren en niet in een sociaal isolement te geraken. De volgende groepen kunnen worden onderscheiden:

- ouderen met een laag inkomen
- alleenstaande vrouwen en mannen
- hoogbejaarden (80⁺)
- allochtone ouderen
- dementerende ouderen
- chronisch zieke en gehandicapte ouderen
- ouderen met een chronisch psychiatrische problematiek
- ouderen met rouwproblematiek

Het aantal allochtone ouderen is voor onze gemeente zo klein (2,5% van de totale groep 75+) dat hieraan geen specifieke aandacht hoeft te worden besteed. Uiteraard kunnen ze wel tot één van de andere kwetsbare groepen horen.

Voorheen werden ouderen in twee groepen verdeeld:

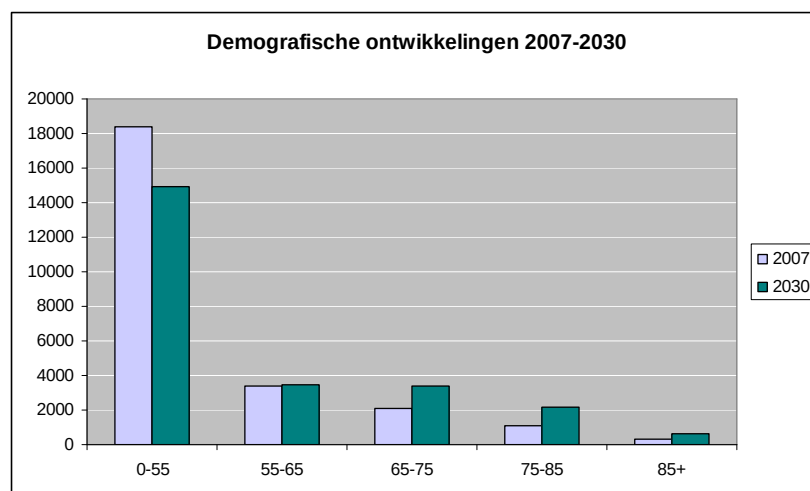
- *De derde levensfase: ouderen tussen 55 en 75 jaar*
- *De vierde levensfase: ouderen van 75 jaar en ouder.*

Grenzen in leeftijd zijn echter altijd arbitrair. De ene 70-jarige kan niet altijd worden vergeleken met een andere 70-jarige. De persoonlijke situatie tussen beide kan heel verschillend zijn. Daarbij is ouderdom op zich veelal geen oorzaak waardoor de participatie van mensen onder druk kan komen te staan.

In Leimuiden wordt in de komende jaren nieuwbouw ontwikkeld aan de Beukenlaan en in het centrum. In Roelofarendsveen zijn in het nieuwe woongebied Braassemerland 2.250 extra woningen gepland tot 2022.

Demografische ontwikkelingen binnen de doelgroep

De komende 15 jaar stijgt het aantal ouderen in Kaag en Braasem aanzienlijk, zoals in heel Nederland het geval is. Het aantal 65-plussers in onze gemeente zal naar verwachting in 2025 met 61% zijn toegenomen ten opzichte van 2009 (prognose van het CBS). Uit de prognose van Primos (2007) blijkt dat de vergrijzing met name in de kernen Oud Ade, Rijpwetering, Nieuwe Wetering, Hoogmade en Woubrugge tot een toename aan 75-plussers zal leiden. De prognose laat echter ook zien dat het aantal inwoners van 55 tot 65 jaar stabiel blijft en het aantal inwoners van 65 tot 75 jaar toeneemt. Dit betekent dat weliswaar het aantal kwetsbare mensen de komende jaren toeneemt, maar dat tegelijkertijd het aantal ouderen dat een actieve bijdrage kan leveren aan de samenleving toeneemt. Bij de genoemde cijfers moet wel worden aangetekend dat de geplande woningbouw in Leimuiden en Roelofarendsveen niet in de prognose is meegenomen.

De belangrijkste oorzaken van de vergrijzing zijn de babyboom, de sterke daling van het geboortecijfer en de stijging van de levensverwachting. De vergrijzing is tijdelijk: rond 2030 zullen de meeste babyboomers overleden zijn. De bevolking kan dan echter nog wel dalen (minder ouderen én minder jongeren). De stijging in de levensverwachting heeft wel tot gevolg dat ook na 2030 er verhoudingsgewijs meer ouderen zullen zijn dan nu (Bron: Wikipedia).

KADERS

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Het doel van de Wmo is om de zelfredzaamheid en participatie van burgers te bevorderen. De wet gaat er van uit dat mensen zelf oplossingen moeten bedenken voor hun problemen. Gemeenten moeten een samenhangend stelsel van ondersteuning en voorzieningen aanbieden aan burgers die niet (goed) in staat zijn om zelf of met hulp van anderen te participeren. De prestatievelden die met name voor ouderen van belang zijn, zijn de prestatievelden 1, 3, 4, 5 en 6.

Wet Publieke Gezondheid

De Wet Publieke Gezondheid draagt in artikel 5a gemeenten op om uitvoering te geven aan gezondheidszorg voor ouderen (65+). Dit houdt onder andere in:

- het op systematische wijze volgen en signaleren van ontwikkelingen in de gezondheidstoestand van ouderen en van gezondheidsbevorderende en -bedreigende factoren;
- de vroegtijdige opsporing en preventie van specifieke stoornissen als comorbiditeit;
- het geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding.

Beleid Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

De kabinetsvisie op het ouderenbeleid is neergelegd in een nota "Ouderenbeleid in perspectief van de vergrijzing", 2005 ministerie VWS). In deze nota zijn de volgende speerpunten benoemd: gezond en fit blijven, meedoen in rechten en plichten, voldoende inkomen, geschikte woningen, vrij bewegen, zorg verzekerd en waardig sterven.

Beleidsplan Wmo

Het Beleidsplan Wmo Alkemade en Jacobswoude is eind 2007 vastgesteld. In dit Beleidsplan is een visie op de negen prestatievelden opgenomen en zijn doelstellingen en activiteiten benoemd ter uitvoering van het Wmo-beleid. De visie op en doelstellingen voor de prestatievelden 1, 3, 4, 5 en 6 zijn ook van invloed op het ouderenbeleid en zullen daarom worden betrokken bij het opstellen van de

Prestatieveld 1: sociale samenhang en leefbaarheid

Prestatieveld 3: informatie, advies en cliëntenondersteuning

Prestatieveld 4: ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers

Prestatieveld 5: het stimuleren van het zelfstandig/maatschappelijk functioneren van mensen met een beperking en van mensen met een psychisch of psychosociaal probleem

Prestatieveld 6: het verstrekken van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en bevorderen van hun zelfstandig/maatschappelijk functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer

Comorbiditeit is het tegelijkertijd hebben van twee of meer stoornissen of aandoeningen bij een persoon.

nota ouderenbeleid. Hieronder vindt u een weergave van de visie op informatie en advies, vrijwillige inzet en participatie zoals neergelegd in het beleidsplan:

- de gemeente vindt de beschikbaarheid en laagdrempelige toegankelijkheid van goede, volledige en actuele informatie voor al haar inwoners essentieel. Voor een goed functioneren van de zorg, voor de uitvoering van de Wmo en voor de zorgvrager is dit zelfs onontbeerlijk.
- de gemeente vindt dat vrijwilligers en mantelzorgers van onschatbare waarde zijn voor de samenleving. De inzet van vrijwilligers en mantelzorgers vergroot de participatie van mensen en maakt een samenleving leefbaarder. Dankzij de inzet van vrijwilligers kunnen tal van activiteiten (sport, jeugd, ouderen) doorgang vinden.
- het streven is dat alle inwoners van onze gemeente zelfstandig kunnen leven, wonen en deelnemen aan de samenleving. Hiertoe moeten openbare gebouwen voor een ieder toegankelijk zijn en moet een ieder zich makkelijk kunnen bewegen in zijn woonomgeving. Voor alle inwoners zou een aanbod van sportactiviteiten en sociaal-recreatieve activiteiten aanwezig moeten zijn.

Verstrekkingsbeleid Wmo

Het verstrekkingenbeleid Wmo voor de gemeente Kaag en Braassem is neergelegd in de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Kaag en Braassem, het Besluit voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Kaag en Braassem en het Handboek voorzieningen maatschappelijke ondersteuning. Het verstrekkingenbeleid regelt het verstrekken van individuele voorzieningen aan mensen met beperkingen of een chronisch psychisch of psychosociaal probleem die zonder deze voorzieningen niet in staat zijn deel te nemen aan de samenleving.

Masterplan Wonen, Welzijn en Zorg Kaag en Braassem

Het Masterplan Wonen, Welzijn en Zorg is in 2008 opgesteld door het Regionaal Bureau Gezondheidszorg Zuid-Holland Noord voor de gemeente Kaag en Braassem. De gemeenteraad heeft dit masterplan ter kennisgeving aangenomen. Het masterplan biedt aanknopingspunten voor een goede infrastructuur voor wonen, welzijn en zorg voor met name de oudere inwoners van Kaag en Braassem. Het masterplan wordt momenteel verder uitgewerkt in een lokaal uitvoeringsplan wonen, welzijn en zorg.

Onder individuele voorzieningen worden woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen, hulp bij het huishouden en rolstoelen verstaan.

HUIDIGE SITUATIE

Binnen onze gemeente zijn tal van organisaties actief die activiteiten organiseren voor ouderen en informatie en advies verstrekken aan ouderen. Voorbeelden van deze organisaties zijn de STIWO (Stichting Welzijn Ouderen Hoogmade/Woubrugge en Leimuiden/Rijnsaterwoude), Stichting Welzijn Ouderen de Spil, Wijdezorg (locaties Dienstencentrum Jacobus en Woudsoord) en de Katholieke Bond voor Ouderen. Voorbeelden van activiteiten die zij aanbieden zijn Meer Bewegen voor Ouderen en recreatieve en sociaal-culturele activiteiten zoals kaarten, bingo en uitgaansdagen. Ook worden binnen de gemeente tal van welzijnsactiviteiten zoals maaltijdverzorging (Tafeltje Dekje en open tafel), alarmering en de klussenbus aangeboden.

Een totaaloverzicht van de organisaties die actief zijn op het gebied van ouderenbeleid en van de activiteiten die worden aangeboden is opgenomen in bijlage 1. Uit dit overzicht blijkt onder andere dat in de kernen Bilderdam, Nieuwe Wetering en Rijnsaterwoude slechts weinig activiteiten plaatsvinden.

In acht van de elf kernen binnen onze gemeente is een bejaardensociëteit en/of een seniorencomité aanwezig. Uit het jaarverslag van de Welzijnshuisbezoeken in voormalig Alkemade komt naar voren dat 37% van de ouderen, die door een vrijwilliger bezocht zijn, regelmatig naar een bejaardensociëteit toegaat.

UITGANGSPUNTEN EN BEREIK

Voorgesteld wordt om bij het opstellen van de nota ouderenbeleid de volgende uitgangspunten te hanteren:

1. *Vraaggericht aanbod van voorzieningen, activiteiten en dienstverlening*

Mensen blijven langer actief, leven langer en gezond. Zij weten steeds beter voor hun eigen wensen en behoeften op te komen. En deze wensen en behoeften zijn net zo gevarieerd als de huidige oudere. Niet het aanbod maar de vraag moet daarom centraal komen te staan. Voorzieningen, activiteiten en dienstverlening moeten aansluiten bij de individuele wensen en behoeften van de “vragers”.

2. *Beleid gericht op preventie en ondersteuning*

Actieve en sociale activiteiten, waaronder maatschappelijke inzet, blijken een bijzonder positief effect te hebben op de fysieke en geestelijke gezondheid (Moulais, 2009). Maatschappelijke participatie kan dus preventief werken, waardoor problemen (zoals gezondheidsproblematiek en eenzaamheidsproblematiek) voorkomen of verminderd kunnen worden. Het gemeentelijk beleid moet zich richten op deze maatschappelijke participatie en waar nodig ondersteuning bieden, als mensen niet zonder ondersteuning kunnen deelnemen aan de samenleving.

3. *Budget afstemmen op de benodigde activiteiten*

De gemeente heeft bij de harmonisatietrajecten een budgetneutrale opdracht gegeven. Gelet op de vergrijzing en de reeds aangegeven knelpunten bij het ouderenwerk wordt voorgesteld om een budget beschikbaar te stellen met de activiteiten voor de groeiende doelgroep.

4. *Samenhang in beleid*

Ouderenbeleid heeft veel raakvlakken met ander welzijnsbeleid. Hierbij kan worden gedacht aan vrijwillige inzet (vrijwilligerswerk en mantelzorg), lokaal volksgezondheid, sport, het eerder genoemde wonen, welzijn en zorg, armoedebeleid en verstrekkingenbeleid. Daarnaast biedt het ouderenbeleid input voor de subsidiebeleidsregels. Het is van belang dat het beleid op deze

In het verslag van de Welzijnshuisbezoeken Alkemade 2006-2008 staat dat de bezochte ouderen hebben aangegeven, dat “de activiteiten wel traditioneel zijn met kaarten en bingo en dat er ook wel meer sociaal-culturele activiteiten voor senioren zouden mogen zijn.

Voor het ouderenbeleid is in 2009 een bedrag van € 175.000,- opgenomen. De Spil heeft echter al een aanvullende subsidie-aanvraag ingediend voor het uitbreiden van de Welzijnshuisbezoeken naar de kernen Bilderdam, Hoogmade, Leimuiden, Rijnsaterwoude en Woubrugge.

gebieden op elkaar wordt afgestemd zodat het elkaar versterkt. De nota zal daarom integraal worden opgesteld.

Bereik

In de nota ouderenbeleid komen twee overkoepelende thema's aan bod:

Maatschappelijke participatie: preventie

Maatschappelijke ondersteuning

Maatschappelijke ondersteuning is al voor een deel verwoord in het Masterplan Wonen, Welzijn en Zorg en het nog op te stellen uitvoeringsplan en in het verstrekkingenbeleid Wmo. Het zwaartepunt zal daarom liggen op maatschappelijke participatie en preventie. Hierbij kan gedacht worden aan het (laten) organiseren van activiteiten en het toegankelijk en bereikbaar maken van activiteiten en voorzieningen. Daarnaast maakt ook het geven van informatie en advies onderdeel uit van het preventieve ouderenbeleid.

De overkoepelende thema's zullen worden onderverdeeld in zeven onderdelen: vrije tijd, informatie en advies, inkomen, wonen en woonomgeving, gezondheid, mobiliteit en toegankelijkheid. Tenslotte zal er ook aandacht worden besteed aan de structuur van het ouderenwerk.

PLAN VAN AANPAK

Om te komen tot een nota ouderenbeleid stellen wij de volgende plan van aanpak voor:

	Wat	Hoe	Wanneer
Inventarisatie aanbod	Inventarisatie van sterktes, zwaktes (knelpunten), kansen en bedreigingen van het huidige ouderenwerk (het huidige aanbod en structuur) met individuele organisaties	Gesprekken met: - STIWO - De Spil - Wijdezorg (Dienstencentrum en Woudsoord) - SPGA - Kwadraad	Okt. 2009
	Samenvoegen van de resultaten van de gesprekken met de aanbieders van voorzieningen, activiteiten en dienstverlening voor ouderen.	Opstellen overzicht met sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen die uit de diverse gesprekken met de organisatie (aanbod) naar voren zijn gekomen.	Okt. 2009
Inventarisatie vraag	Inventarisatie van sterktes, zwaktes (knelpunten), kansen en bedreigingen van het huidige aanbod van voorzieningen, dienstverlening en activiteiten, die de individuele vragers ervaren. Op deze manier proberen wij de vraaggerichtheid van de voorzieningen, dienstverlening en activiteiten te bevorderen	Gesprekken met organisaties die de vragers vertegenwoordigen: - Wmo Adviesraad - Interkerkelijk Wmo platform	Nov. 2009
		Rondetafelgesprekken met inwoners die tot de doelgroep behoren. Voor deze gesprekken sluiten we aan bij bestaande activiteiten (zoals aanschuiven bij een activiteit) ten behoeve van een persoonlijke benadering.	Nov. 2009
		Optioneel: Het organiseren van een groepsbijeenkomst voor inwoners die tot de doelgroep behoren op twee locaties.	Nov. 2009
		Het verwerken van de informatie uit het verslag Welzijns-huisbezoeken 2006-2008 Alkemade .	Nov. 2009

	Samenvoegen van de resultaten van de gesprekken met de inwoners en vertegenwoordigers van de inwoners.	Opstellen overzicht met sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen die uit de diverse gesprekken met inwoners (vraag) naar voren zijn gekomen.	Nov. 2009
Opstellen en vaststellen nota	Terugkoppeling resultaten van de inventarisatie van zowel de vraagkant als ook van de aanbodkant en formuleren voorstellen voor de nota.	Plenair gesprek met organisaties van zowel de vraagkant als ook de aanbodkant.	Medio december
	Opstellen nota	Nvt	Januari 2010
	Advies Wmo adviesraad	Concept-nota ter advies aan de Wmo adviesraad voorleggen	Februari 2010
	Besluit College	Concept-nota ter instemming aan het College van B&W voorleggen	Februari 2010
	Advies Commissie (indien gewenst en indien commissie aanwezig is)	Concept-nota ter advies aan de Commissie voorleggen	Maart 2010
	Vaststellen nota ouderenbeleid	Concept-nota ter vaststelling aan de gemeenteraad voorleggen	Maart 2010

Vragen die tijdens de inventarisatieronde aan de orde zullen komen zijn:

- Wat betekent een grotere gemeente voor de huidige structuur en aanbod van ouderenwerk?
- Op welke wijze moet het ouderenwerk worden vormgegeven (structuur) en welke samenwerkingsvormen kunnen worden gezocht?
- Wat is de vraag naar welzijnsactiviteiten? Aan welke activiteiten is behoefte en in welke mate/welke kernen moeten deze worden aangeboden?
- Welke activiteiten kunnen door vrijwilligers of mantelzorgers worden verricht en welke activiteiten zijn voorbehouden aan professionele medewerkers?
- Welke ondersteuning behoort tot de kerntaken van de gemeente (bijvoorbeeld via subsidiëring) en welke (huidige) activiteiten/voorzieningen kunnen tot de eigen verantwoordelijkheid van inwoners gerekend worden?

BIJLAGE 1

OVERZICHT ORGANISATIES EN ACTIVITEITEN

In deze bijlage zijn twee overzichten opgenomen. Het eerste overzicht geeft een overzicht van de organisaties, die ondersteuning/activiteiten aan de inwoners van Kaag en Braasem aanbieden, en van de activiteiten/ondersteuning die zij aanbieden. Het tweede overzicht laat zien hoe deze activiteiten/ondersteuning over de elf kernen in de gemeente zijn verdeeld. De informatie die wij in deze overzichten hebben opgenomen is gebaseerd op de gegevens die bij de gemeente bekend zijn en zijn o.a. uit de gemeentegids, de diverse websites en jaarverslagen verkregen.

Overzicht van organisaties in Kaag en Braassem en hun activiteiten

Organisatie	Activiteiten	Begroting 2009
Stichting Welzijn Ouderen "de Spil"	Sociaal-culturele activiteiten (zoals gymnastiek, cursussen, handwerken en volksdansen) Recreatieve activiteiten Ouderenwerkster Welzijnshuisbezoeken Maaltijdverzorging (Open tafel en tafeltje Dekje) Vrijwillige Thuiszorg (Ondersteuning thuiswonende demente Ouderen (OTDO), rouwverwerking, Vrijwillige Palliatieve Terminale Thuiszorg, de koffertjesmethode) Algemene burenhulp Infolijn	€ 66.870
Stiwo Hoogmade/Woubrugge	Maaltijdbezorging Sociaal-culturele activiteiten (zoals gymnastiek, spelletjesmiddagen en toneelvoorstellingen) Recreatieve activiteiten (zoals dagtochten)	€ 10.868
Stiwo Leimuiden/Rijnsaterwoude	Maaltijdbezorging Sociaal-culturele activiteiten (zoals gymnastiek, volksdansen, uitgaansdagen en operettebezoek Recreatieve activiteiten (zoals fietstochten	€ 12.267

Organisatie	Activiteiten	Begroting 2009
Stiwo gezamenlijk	Informatieboekje Scootmobieltocht	
Dienstencentrum	Cursussen (zoals computeren en tekenen) Sociaal-culturele en creatieve activiteiten De subsidie is dekking van de huur, 1,3 fte personeel en de exploitatiekosten	€ 78.694
Woudsoord	Recreatieve en sociaal-culturele activiteiten, zoals klaverjassen en Bewegen (wekelijks), zittanssen, spelactiviteiten, creatieve activiteiten (denk aan bloemschikken), modeshows, optredens (denk aan koren) en diavoorstellingen. Internetcafé waar geïnteresseerden computerles kunnen krijgen	€ 0
Katholieke Bond voor Ouderen (KBO)	Ontmoetingsdagen Informatiebijeenkomsten Vakanties Uitgaansdagen	€ 400
Stichting Alarmering Bejaarden Alkemade	een alarmeringsvoorziening voor thuiswonende mensen, die een verhoogd risico lopen in een situatie terecht te komen, waarin zij moeilijk hulp van buiten kunnen inroepen	€ 1.262
Stichting Radius		
Stichting Platform Gehandicap-tenbeleid Alkemade	Klussenbus Scootmobieldag	€ 2.790
Comité ouderenwerk Kaag en Buitenkaag		
Combibus	De Combibus biedt, met behulp van vrijwilligers, vervoer aan ouderen en mensen met een handicap die moeilijk kunnen reizen met het openbaar vervoer.	€ 0
Buurtbus	De Buurtbus biedt een vorm van aanvullend openbaar vervoer naar Lisse en terug	€ 0
De Zonnebloem	De Zonnebloem verzorgt huisbezoeken en vakantieactiviteiten voor chronisch zieken, waaronder ook veel ouderen.	€ 0
Bejaardencomité Nieuwe Wetering	Ontmoetingsplek	€ 0
Bejaardensociëteit Gogherweide	Ontmoetingsplek	€ 400

Organisatie	Activiteiten	Begroting 2009
Stichting Wilhelmina Comité afd. bejaarden Hoogmade	Ontmoetingsplek	€ 721
Bejaardensociëteit Leimuiden	Ontmoetingsplek	€ 1.943
Bejaardensociëteit Oude Wetering	Ontmoetingsplek	
Bejaardensociëteit Rijnsaterwoude	Ontmoetingsplek	€ 328
Stichting seniorencomité Rijpwetering	Ontmoetingsplek	€ 400
Seniorencomité Oud Ade	Ontmoetingsplek	€ 400
Sociëteit Arendshorst, Roelofarendsveen	Ontmoetingsplek	€ 400
Hospicegroep Jacobswoude		€ 2435

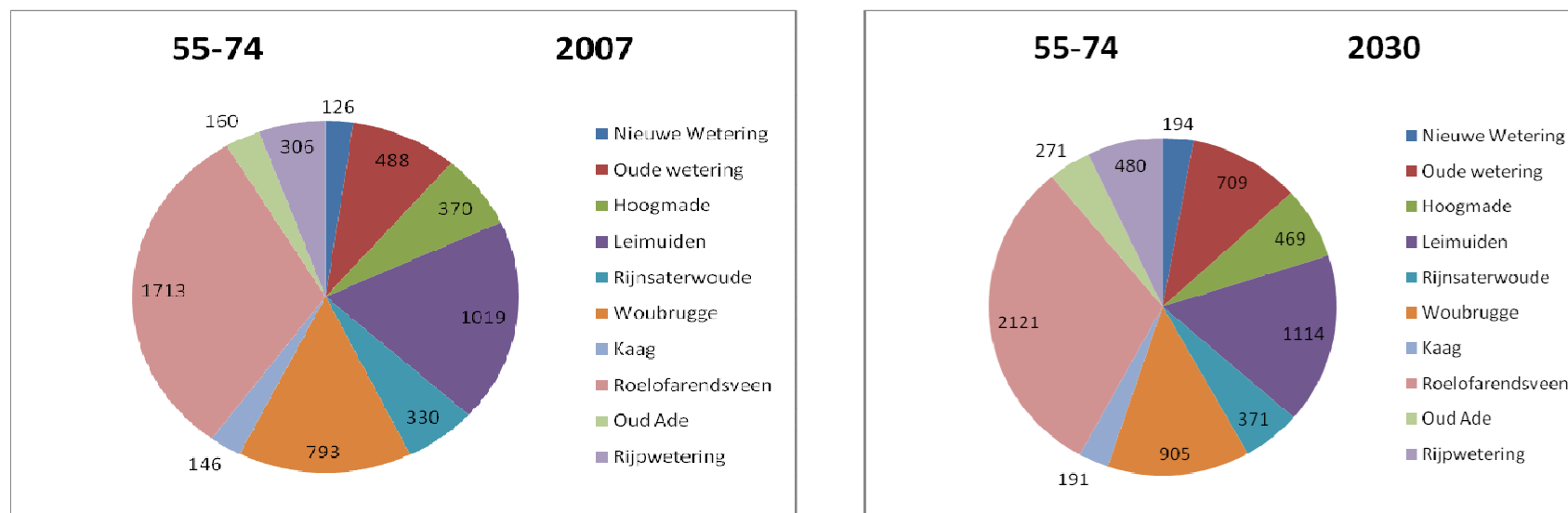

Overzicht van de spreiding van activiteiten en ondersteuning

[illegible]

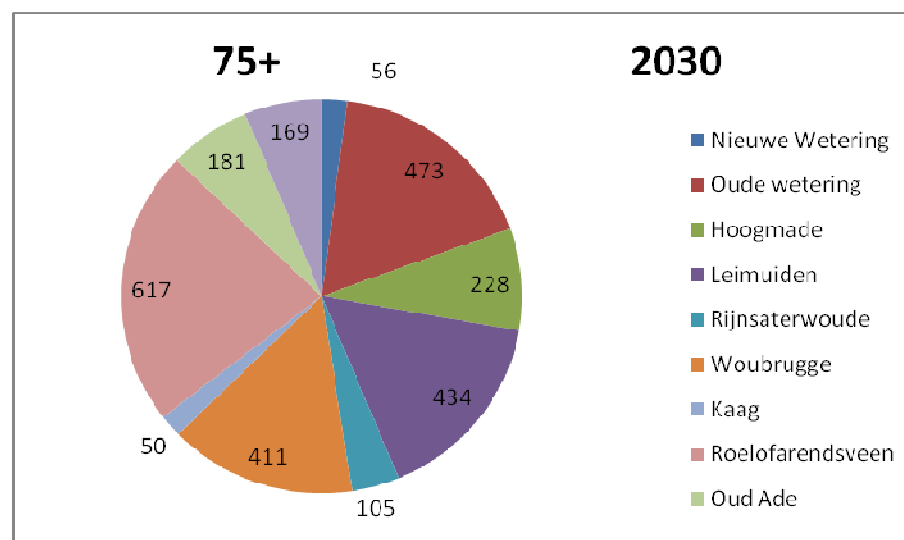
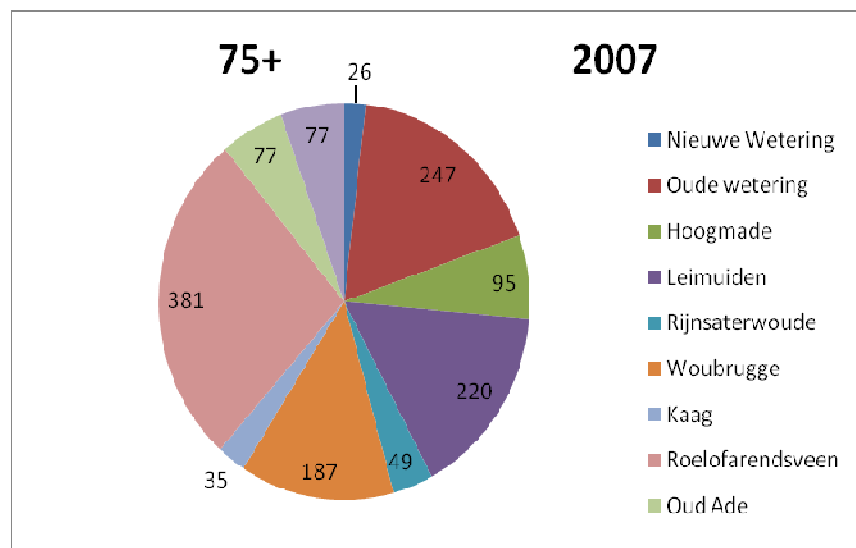
BIJLAGE 2 DEMOGRAFISCHE ONTWIKKELINGEN

Overzicht spreiding van de inwoners van 55 jaar tot 75 jaar over de elf kernen in kaag en Braassem

Uit bovenstaande overzichten blijkt dat veruit de meeste inwoners van 55 tot 75 jaar in Roelofarendsveen wonen, zowel in 2007 als in 2030. Roelofarendsveen is dan ook de grootste kern in onze gemeente. Een goede tweede is Leimuiden, maar uit de tweede tabel blijkt dat het aandeel van Leimuiden in 2030 is afgenomen. De grootste groei (verhoudingsgewijs) in 2030 is te zien bij Rijpwetering en Oud Ade. De derde kern die een groot aantal inwoners in de leeftijd 55 tot 75 jaar heeft, is Woubrugge.

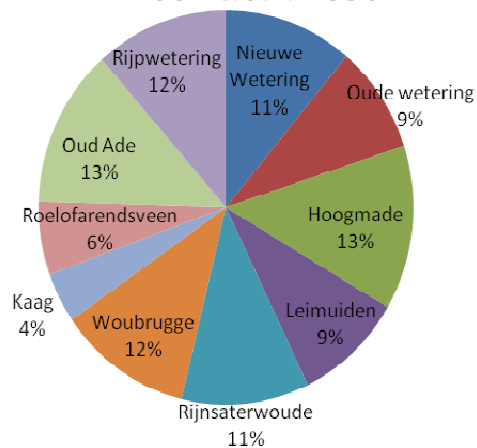
Overzicht spreiding van de inwoners van 75 jaar en ouder over de elf kernen in kaag en Braassem

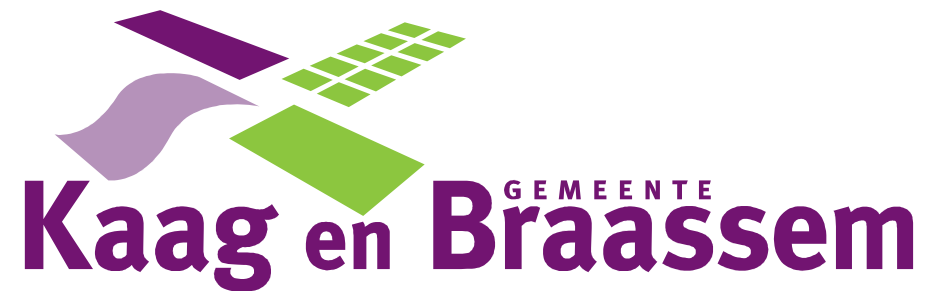
De kern met de meeste inwoners van 75 jaar en ouder is in 2007 Roelofarendsveen, gevolgd door Oude Wetering, Leimuiden en Woubrugge. Deze verdeling is ook in 2030 te zien.

Overzicht van de procentuele toename van het aantal inwoners van 75 jaar en ouder in de elf kernen in Kaag en Braassem

**Procentuele verhoging 75+
2007 t.o.v. 2030**

De stijging van het aantal inwoners van 75 jaar en ouder is procentueel het sterkst in de kleine kernen: Hoogmade, Oud Ade, Rijpwetering en Woubrugge.

Startnotitie ouderenbeleid gemeente Kaag en Braassem

INLEIDING

Voor u ligt de startnotitie ouderenbeleid, de eerste stap om te komen tot een nota ouderenbeleid. Waarom willen we eigenlijk een nota ouderenbeleid opstellen? En wat is een oudere eigenlijk? Dé oudere bestaat niet. Vraag aan een willekeurig iemand, die tot de doelgroep oudere gerekend kan worden, of hij/zij zich oud voelt en het antwoord zal veelal nee zijn. Ouderen blijven tegenwoordig langer actief en gezond en voelen zich daarbij 'jong'. Dat willen we graag zo houden. Daarom willen we een nota ouderenbeleid opstellen, waarin wij beleid formuleren om mensen zo lang mogelijk actief te laten deelnemen aan de samenleving. Concrete aanleidingen om een nota ouderenbeleid op te stellen zijn verder de volgende:

1. Harmonisatie

De fusie van Alkemade en Jacobswoude heeft tot eenheid in gemeente geleid, maar nog niet in eenheid van beleid voor ouderen. Het opstellen van een nota is belangrijk om het ouderenbeleid van de twee voormalige gemeenten op elkaar af te stemmen en waar nodig aan te passen.

2. Vergrijzing

De samenleving verandert sterk. Het aantal ouderen neemt toe, ook in onze gemeente. In 2025 is bijna een kwart van onze inwoners ouder dan 65 jaar en 10% ouder dan 75 jaar. Hierdoor zal het beroep op de voorzieningen en activiteiten voor ouderen toenemen.

3. Veranderingen in wet- en regelgeving

Op het gebied van wet- en regelgeving verandert veel. Een voorbeeld hiervan is het maatregelenpakket AWBZ. Bezuinigingen op de AWBZ, zoals het wegvallen van begeleiding voor groepen mensen, kan leiden tot sociaal isolement en tot een groter beroep op gemeentelijke voorzieningen.

4. Extramuralisatie

De extramuralisatie van de zorg heeft ook zijn invloed op de vraag naar voorzieningen en activiteiten en dan met name de toegankelijkheid en bereikbaarheid van deze voorzieningen en activiteiten.

Maatregelenpakket AWBZ

Door twee genomen maatregelen in de AWBZ bestaat op basis van de grondslag psychosociaal probleem niet langer de mogelijkheid om in aanmerking te komen voor ondersteunende begeleiding algemeen, dagbesteding en persoonlijke verzorging. Het doel van deze maatregelen is dat de afbakening van de AWBZ met het gemeentelijk domein scherper wordt.

Extramuralisatie

Het streven om buiten de muren van een intramurale instelling (waarin iemand opgenomen wordt) gelijkwaardige zorg te bieden, bijvoorbeeld in de eigen woning

DOELGROEP

Voorgesteld wordt om ons in de nota ouderenbeleid te richten op zowel actieve als kwetsbare ouderen. Daarbij is niet de leeftijd de grens, maar de mate waarin mensen zelf kunnen zorgen voor hun financiën, contacten en verzorging.

Actieve ouderen

Met deze groep bedoelen wij die ouderen, die nog op veel gebieden actief zijn. Ze hebben bijvoorbeeld nog een betaalde baan, verrichten vrijwilligerswerk of bieden mantelzorg, ze nemen deel aan sociaal-culturele activiteiten of recreatieve activiteiten, zijn lid van een vereniging of organisatie of zijn politiek actief.

Kwetsbare ouderen

Met kwetsbare ouderen bedoelen wij die ouderen, die door een hoge leeftijd, een veranderende gezondheid en mogelijk verminderde mobiliteit, extra aandacht nodig hebben om zelfstandig te kunnen functioneren en niet in een sociaal isolement te geraken. De volgende groepen kunnen worden onderscheiden:

- ouderen met een laag inkomen
- alleenstaande vrouwen en mannen
- hoogbejaarden (80⁺)
- allochtone ouderen
- dementerende ouderen
- chronisch zieke en gehandicapte ouderen
- ouderen met een chronisch psychiatrische problematiek
- ouderen met rouwproblematiek

Het aantal allochtone ouderen is voor onze gemeente zo klein (2,5% van de totale groep 75+) dat hieraan geen specifieke aandacht hoeft te worden besteed. Uiteraard kunnen ze wel tot één van de andere kwetsbare groepen horen.

Voorheen werden ouderen in twee groepen verdeeld:

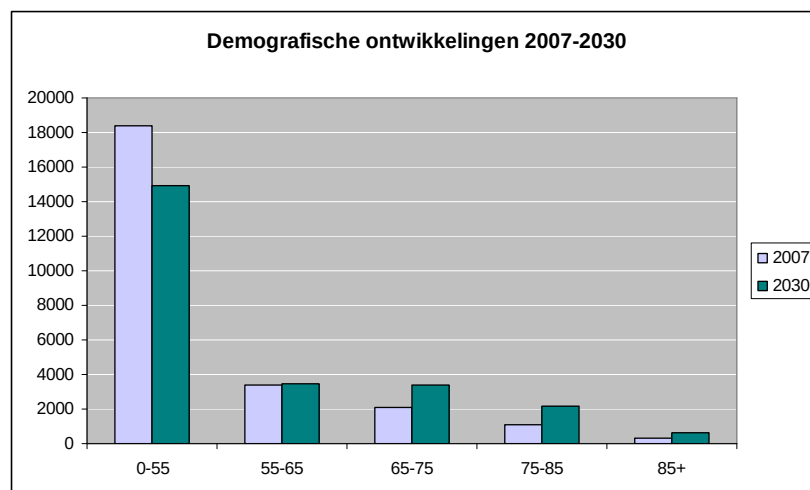
- *De derde levensfase: ouderen tussen 55 en 75 jaar*
- *De vierde levensfase: ouderen van 75 jaar en ouder.*

Grenzen in leeftijd zijn echter altijd arbitrair. De ene 70-jarige kan niet altijd worden vergeleken met een andere 70-jarige. De persoonlijke situatie tussen beide kan heel verschillend zijn. Daarbij is ouderdom op zich veelal geen oorzaak waardoor de participatie van mensen onder druk kan komen te staan.

In Leimuiden wordt in de komende jaren nieuwbouw ontwikkeld aan de Beukenlaan en in het centrum. In Roelofarendsveen zijn in het nieuwe woongebied Braassemerland 2.250 extra woningen gepland tot 2022.

Demografische ontwikkelingen binnen de doelgroep

De komende 15 jaar stijgt het aantal ouderen in Kaag en Braasem aanzienlijk, zoals in heel Nederland het geval is. Het aantal 65-plussers in onze gemeente zal naar verwachting in 2025 met 61% zijn toegenomen ten opzichte van 2009 (prognose van het CBS). Uit de prognose van Primos (2007) blijkt dat de vergrijzing met name in de kernen Oud Ade, Rijpwetering, Nieuwe Wetering, Hoogmade en Woubrugge tot een toename aan 75-plussers zal leiden. De prognose laat echter ook zien dat het aantal inwoners van 55 tot 65 jaar stabiel blijft en het aantal inwoners van 65 tot 75 jaar toeneemt. Dit betekent dat weliswaar het aantal kwetsbare mensen de komende jaren toeneemt, maar dat tegelijkertijd het aantal ouderen dat een actieve bijdrage kan leveren aan de samenleving toeneemt. Bij de genoemde cijfers moet wel worden aangetekend dat de geplande woningbouw in Leimuiden en Roelofarendsveen niet in de prognose is meegenomen.

De belangrijkste oorzaken van de vergrijzing zijn de babyboom, de sterke daling van het geboortecijfer en de stijging van de levensverwachting. De vergrijzing is tijdelijk: rond 2030 zullen de meeste babyboomers overleden zijn. De bevolking kan dan echter nog wel dalen (minder ouderen én minder jongeren). De stijging in de levensverwachting heeft wel tot gevolg dat ook na 2030 er verhoudingsgewijs meer ouderen zullen zijn dan nu (Bron: Wikipedia).

KADERS

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Het doel van de Wmo is om de zelfredzaamheid en participatie van burgers te bevorderen. De wet gaat er van uit dat mensen zelf oplossingen moeten bedenken voor hun problemen. Gemeenten moeten een samenhangend stelsel van ondersteuning en voorzieningen aanbieden aan burgers die niet (goed) in staat zijn om zelf of met hulp van anderen te participeren. De prestatievelden die met name voor ouderen van belang zijn, zijn de prestatievelden 1, 3, 4, 5 en 6.

Wet Publieke Gezondheid

De Wet Publieke Gezondheid draagt in artikel 5a gemeenten op om uitvoering te geven aan gezondheidszorg voor ouderen (65+). Dit houdt onder andere in:

- het op systematische wijze volgen en signaleren van ontwikkelingen in de gezondheidstoestand van ouderen en van gezondheidsbevorderende en -bedreigende factoren;
- de vroegtijdige opsporing en preventie van specifieke stoornissen als comorbiditeit;
- het geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding.

Beleid Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

De kabinetsvisie op het ouderenbeleid is neergelegd in een nota "Ouderenbeleid in perspectief van de vergrijzing", 2005 ministerie VWS). In deze nota zijn de volgende speerpunten benoemd: gezond en fit blijven, meedoen in rechten en plichten, voldoende inkomen, geschikte woningen, vrij bewegen, zorg verzekerd en waardig sterven.

Beleidsplan Wmo

Het Beleidsplan Wmo Alkemade en Jacobswoude is eind 2007 vastgesteld. In dit Beleidsplan is een visie op de negen prestatievelden opgenomen en zijn doelstellingen en activiteiten benoemd ter uitvoering van het Wmo-beleid. De visie op en doelstellingen voor de prestatievelden 1, 3, 4, 5 en 6 zijn ook van invloed op het ouderenbeleid en zullen daarom worden betrokken bij het opstellen van de

Prestatieveld 1: sociale samenhang en leefbaarheid

Prestatieveld 3: informatie, advies en cliëntenondersteuning

Prestatieveld 4: ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers

Prestatieveld 5: het stimuleren van het zelfstandig/maatschappelijk functioneren van mensen met een beperking en van mensen met een psychisch of psychosociaal probleem

Prestatieveld 6: het verstrekken van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en bevorderen van hun zelfstandig/maatschappelijk functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer

Comorbiditeit is het tegelijkertijd hebben van twee of meer stoornissen of aandoeningen bij een persoon.

nota ouderenbeleid. Hieronder vindt u een weergave van de visie op informatie en advies, vrijwillige inzet en participatie zoals neergelegd in het beleidsplan:

- de gemeente vindt de beschikbaarheid en laagdrempelige toegankelijkheid van goede, volledige en actuele informatie voor al haar inwoners essentieel. Voor een goed functioneren van de zorg, voor de uitvoering van de Wmo en voor de zorgvrager is dit zelfs onontbeerlijk.
- de gemeente vindt dat vrijwilligers en mantelzorgers van onschatbare waarde zijn voor de samenleving. De inzet van vrijwilligers en mantelzorgers vergroot de participatie van mensen en maakt een samenleving leefbaarder. Dankzij de inzet van vrijwilligers kunnen tal van activiteiten (sport, jeugd, ouderen) doorgang vinden.
- het streven is dat alle inwoners van onze gemeente zelfstandig kunnen leven, wonen en deelnemen aan de samenleving. Hiertoe moeten openbare gebouwen voor een ieder toegankelijk zijn en moet een ieder zich makkelijk kunnen bewegen in zijn woonomgeving. Voor alle inwoners zou een aanbod van sportactiviteiten en sociaal-recreatieve activiteiten aanwezig moeten zijn.

Verstrekkingsbeleid Wmo

Het verstrekkingsbeleid Wmo voor de gemeente Kaag en Braassem is neergelegd in de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Kaag en Braassem, het Besluit voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Kaag en Braassem en het Handboek voorzieningen maatschappelijke ondersteuning. Het verstrekkingsbeleid regelt het verstrekken van individuele voorzieningen aan mensen met beperkingen of een chronisch psychisch of psychosociaal probleem die zonder deze voorzieningen niet in staat zijn deel te nemen aan de samenleving.

Masterplan Wonen, Welzijn en Zorg Kaag en Braassem

Het Masterplan Wonen, Welzijn en Zorg is in 2008 opgesteld door het Regionaal Bureau Gezondheidszorg Zuid-Holland Noord voor de gemeente Kaag en Braassem. De gemeenteraad heeft dit masterplan ter kennisgeving aangenomen. Het masterplan biedt aanknopingspunten voor een goede infrastructuur voor wonen, welzijn en zorg voor met name de oudere inwoners van Kaag en Braassem. Het masterplan wordt momenteel verder uitgewerkt in een lokaal uitvoeringsplan wonen, welzijn en zorg.

Onder individuele voorzieningen worden woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen, hulp bij het huishouden en rolstoelen verstaan.

HUIDIGE SITUATIE

Binnen onze gemeente zijn tal van organisaties actief die activiteiten organiseren voor ouderen en informatie en advies verstrekken aan ouderen. Voorbeelden van deze organisaties zijn de STIWO (Stichting Welzijn Ouderen Hoogmade/Woubrugge en Leimuiden/Rijnsaterwoude), Stichting Welzijn Ouderen de Spil, Wijdezorg (locaties Dienstencentrum Jacobus en Woudsoord) en de Katholieke Bond voor Ouderen. Voorbeelden van activiteiten die zij aanbieden zijn Meer Bewegen voor Ouderen en recreatieve en sociaal-culturele activiteiten zoals kaarten, bingo en uitgaansdagen. Ook worden binnen de gemeente tal van welzijnsactiviteiten zoals maaltijdverzorging (Tafeltje Dekje en open tafel), alarmering en de klussenbus aangeboden.

Een totaaloverzicht van de organisaties die actief zijn op het gebied van ouderenbeleid en van de activiteiten die worden aangeboden is opgenomen in bijlage 1. Uit dit overzicht blijkt onder andere dat in de kernen Bilderdam, Nieuwe Wetering en Rijnsaterwoude slechts weinig activiteiten plaatsvinden.

In acht van de elf kernen binnen onze gemeente is een bejaardensociëteit en/of een seniorencomité aanwezig. Uit het jaarverslag van de Welzijnshuisbezoeken in voormalig Alkemade komt naar voren dat 37% van de ouderen, die door een vrijwilliger bezocht zijn, regelmatig naar een bejaardensociëteit toegaat.

UITGANGSPUNTEN EN BEREIK

Voorgesteld wordt om bij het opstellen van de nota ouderenbeleid de volgende uitgangspunten te hanteren:

1. *Vraaggericht aanbod van voorzieningen, activiteiten en dienstverlening*

Mensen blijven langer actief, leven langer en gezond. Zij weten steeds beter voor hun eigen wensen en behoeften op te komen. En deze wensen en behoeften zijn net zo gevarieerd als de huidige oudere. Niet het aanbod maar de vraag moet daarom centraal komen te staan. Voorzieningen, activiteiten en dienstverlening moeten aansluiten bij de individuele wensen en behoeften van de “vragers”.

2. *Beleid gericht op preventie en ondersteuning*

Actieve en sociale activiteiten, waaronder maatschappelijke inzet, blijken een bijzonder positief effect te hebben op de fysieke en geestelijke gezondheid (Moulais, 2009). Maatschappelijke participatie kan dus preventief werken, waardoor problemen (zoals gezondheidsproblematiek en eenzaamheidsproblematiek) voorkomen of verminderd kunnen worden. Het gemeentelijk beleid moet zich richten op deze maatschappelijke participatie en waar nodig ondersteuning bieden, als mensen niet zonder ondersteuning kunnen deelnemen aan de samenleving.

3. *Budget afstemmen op de benodigde activiteiten*

De gemeente heeft bij de harmonisatietrajecten een budgetneutrale opdracht gegeven. Gelet op de vergrijzing en de reeds aangegeven knelpunten bij het ouderenwerk wordt voorgesteld om een budget beschikbaar te stellen met de activiteiten voor de groeiende doelgroep.

4. *Samenhang in beleid*

Ouderenbeleid heeft veel raakvlakken met ander welzijnsbeleid. Hierbij kan worden gedacht aan vrijwillige inzet (vrijwilligerswerk en mantelzorg), lokaal volksgezondheid, sport, het eerder genoemde wonen, welzijn en zorg, armoedebeleid en verstrekkingenbeleid. Daarnaast biedt het ouderenbeleid input voor de subsidiebeleidsregels. Het is van belang dat het beleid op deze

In het verslag van de Welzijnshuisbezoeken Alkemade 2006-2008 staat dat de bezochte ouderen hebben aangegeven, dat “de activiteiten wel traditioneel zijn met kaarten en bingo en dat er ook wel meer sociaal-culturele activiteiten voor senioren zouden mogen zijn.

Voor het ouderenbeleid is in 2009 een bedrag van € 175.000,- opgenomen. De Spil heeft echter al een aanvullende subsidie-aanvraag ingediend voor het uitbreiden van de Welzijnshuisbezoeken naar de kernen Bilderdam, Hoogmade, Leimuiden, Rijnsaterwoude en Woubrugge.

gebieden op elkaar wordt afgestemd zodat het elkaar versterkt. De nota zal daarom integraal worden opgesteld.

Bereik

In de nota ouderenbeleid komen twee overkoepelende thema's aan bod:

Maatschappelijke participatie: preventie

Maatschappelijke ondersteuning

Maatschappelijke ondersteuning is al voor een deel verwoord in het Masterplan Wonen, Welzijn en Zorg en het nog op te stellen uitvoeringsplan en in het verstrekkingenbeleid Wmo. Het zwaartepunt zal daarom liggen op maatschappelijke participatie en preventie. Hierbij kan gedacht worden aan het (laten) organiseren van activiteiten en het toegankelijk en bereikbaar maken van activiteiten en voorzieningen. Daarnaast maakt ook het geven van informatie en advies onderdeel uit van het preventieve ouderenbeleid.

De overkoepelende thema's zullen worden onderverdeeld in zeven onderdelen: vrije tijd, informatie en advies, inkomen, wonen en woonomgeving, gezondheid, mobiliteit en toegankelijkheid. Tenslotte zal er ook aandacht worden besteed aan de structuur van het ouderenwerk.

PLAN VAN AANPAK

Om te komen tot een nota ouderenbeleid stellen wij de volgende plan van aanpak voor:

	Wat	Hoe	Wanneer
Inventarisatie aanbod	Inventarisatie van sterktes, zwaktes (knelpunten), kansen en bedreigingen van het huidige ouderenwerk (het huidige aanbod en structuur) met individuele organisaties	Gesprekken met: - STIWO - De Spil - Wijdezorg (Dienstencentrum en Woudsoord) - SPGA - Kwadraad	Okt. 2009
	Samenvoegen van de resultaten van de gesprekken met de aanbieders van voorzieningen, activiteiten en dienstverlening voor ouderen.	Opstellen overzicht met sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen die uit de diverse gesprekken met de organisatie (aanbod) naar voren zijn gekomen.	Okt. 2009
Inventarisatie vraag	Inventarisatie van sterktes, zwaktes (knelpunten), kansen en bedreigingen van het huidige aanbod van voorzieningen, dienstverlening en activiteiten, die de individuele vragers ervaren. Op deze manier proberen wij de vraaggerichtheid van de voorzieningen, dienstverlening en activiteiten te bevorderen	Gesprekken met organisaties die de vragers vertegenwoordigen: - Wmo Adviesraad - Interkerkelijk Wmo platform	Nov. 2009
		Rondetafelgesprekken met inwoners die tot de doelgroep behoren. Voor deze gesprekken sluiten we aan bij bestaande activiteiten (zoals aanschuiven bij een activiteit) ten behoeve van een persoonlijke benadering.	Nov. 2009
		Optioneel: Het organiseren van een groepsbijeenkomst voor inwoners die tot de doelgroep behoren op twee locaties.	Nov. 2009
		Het verwerken van de informatie uit het verslag Welzijns-huisbezoeken 2006-2008 Alkemade .	Nov. 2009

	Samenvoegen van de resultaten van de gesprekken met de inwoners en vertegenwoordigers van de inwoners.	Opstellen overzicht met sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen die uit de diverse gesprekken met inwoners (vraag) naar voren zijn gekomen.	Nov. 2009
Opstellen en vaststellen nota	Terugkoppeling resultaten van de inventarisatie van zowel de vraagkant als ook van de aanbodkant en formuleren voorstellen voor de nota.	Plenair gesprek met organisaties van zowel de vraagkant als ook de aanbodkant.	Medio december
	Opstellen nota	Nvt	Januari 2010
	Advies Wmo adviesraad	Concept-nota ter advies aan de Wmo adviesraad voorleggen	Februari 2010
	Besluit College	Concept-nota ter instemming aan het College van B&W voorleggen	Februari 2010
	Advies Commissie (indien gewenst en indien commissie aanwezig is)	Concept-nota ter advies aan de Commissie voorleggen	Maart 2010
	Vaststellen nota ouderenbeleid	Concept-nota ter vaststelling aan de gemeenteraad voorleggen	Maart 2010

Vragen die tijdens de inventarisatieronde aan de orde zullen komen zijn:

- Wat betekent een grotere gemeente voor de huidige structuur en aanbod van ouderenwerk?
- Op welke wijze moet het ouderenwerk worden vormgegeven (structuur) en welke samenwerkingsvormen kunnen worden gezocht?
- Wat is de vraag naar welzijnsactiviteiten? Aan welke activiteiten is behoefte en in welke mate/welke kernen moeten deze worden aangeboden?
- Welke activiteiten kunnen door vrijwilligers of mantelzorgers worden verricht en welke activiteiten zijn voorbehouden aan professionele medewerkers?
- Welke ondersteuning behoort tot de kerntaken van de gemeente (bijvoorbeeld via subsidiëring) en welke (huidige) activiteiten/voorzieningen kunnen tot de eigen verantwoordelijkheid van inwoners gerekend worden?

BIJLAGE 1

OVERZICHT ORGANISATIES EN ACTIVITEITEN

In deze bijlage zijn twee overzichten opgenomen. Het eerste overzicht geeft een overzicht van de organisaties, die ondersteuning/activiteiten aan de inwoners van Kaag en Braasem aanbieden, en van de activiteiten/ondersteuning die zij aanbieden. Het tweede overzicht laat zien hoe deze activiteiten/ondersteuning over de elf kernen in de gemeente zijn verdeeld. De informatie die wij in deze overzichten hebben opgenomen is gebaseerd op de gegevens die bij de gemeente bekend zijn en zijn o.a. uit de gemeentegids, de diverse websites en jaarverslagen verkregen.

Overzicht van organisaties in Kaag en Braassem en hun activiteiten

Organisatie	Activiteiten	Begroting 2009
Stichting Welzijn Ouderen "de Spil"	Sociaal-culturele activiteiten (zoals gymnastiek, cursussen, handwerken en volksdansen) Recreatieve activiteiten Ouderenwerkster Welzijnshuisbezoeken Maaltijdverzorging (Open tafel en tafeltje Dekje) Vrijwillige Thuiszorg (Ondersteuning thuiswonende demente Ouderen (OTDO), rouwverwerking, Vrijwillige Palliatieve Terminale Thuiszorg, de koffertjesmethode) Algemene burenhulp Infolijn	€ 66.870
Stiwo Hoogmade/Woubrugge	Maaltijdbezorging Sociaal-culturele activiteiten (zoals gymnastiek, spelletjesmiddagen en toneelvoorstellingen) Recreatieve activiteiten (zoals dagtochten)	€ 10.868
Stiwo Leimuiden/Rijnsaterwoude	Maaltijdbezorging Sociaal-culturele activiteiten (zoals gymnastiek, volksdansen, uitgaansdagen en operettebezoek Recreatieve activiteiten (zoals fietstochten	€ 12.267

Organisatie	Activiteiten	Begroting 2009
Stiwo gezamenlijk	Informatieboekje Scootmobieltocht	
Dienstencentrum	Cursussen (zoals computeren en tekenen) Sociaal-culturele en creatieve activiteiten De subsidie is dekking van de huur, 1,3 fte personeel en de exploitatiekosten	€ 78.694
Woudsoord	Recreatieve en sociaal-culturele activiteiten, zoals klaverjassen en Bewegen (wekelijks), zittanssen, spelactiviteiten, creatieve activiteiten (denk aan bloemschikken), modeshows, optredens (denk aan koren) en diavoorstellingen. Internetcafé waar geïnteresseerden computerles kunnen krijgen	€ 0
Katholieke Bond voor Ouderen (KBO)	Ontmoetingsdagen Informatiebijeenkomsten Vakanties Uitgaansdagen	€ 400
Stichting Alarmering Bejaarden Alkemade	een alarmeringsvoorziening voor thuiswonende mensen, die een verhoogd risico lopen in een situatie terecht te komen, waarin zij moeilijk hulp van buiten kunnen inroepen	€ 1.262
Stichting Radius		
Stichting Platform Gehandicap-tenbeleid Alkemade	Klussenbus Scootmobieldag	€ 2.790
Comité ouderenwerk Kaag en Buitenkaag		
Combibus	De Combibus biedt, met behulp van vrijwilligers, vervoer aan ouderen en mensen met een handicap die moeilijk kunnen reizen met het openbaar vervoer.	€ 0
Buurtbus	De Buurtbus biedt een vorm van aanvullend openbaar vervoer naar Lisse en terug	€ 0
De Zonnebloem	De Zonnebloem verzorgt huisbezoeken en vakantieactiviteiten voor chronisch zieken, waaronder ook veel ouderen.	€ 0
Bejaardencomité Nieuwe Wetering	Ontmoetingsplek	€ 0
Bejaardensociëteit Gogherweide	Ontmoetingsplek	€ 400

Organisatie	Activiteiten	Begroting 2009
Stichting Wilhelmina Comité afd. bejaarden Hoogmade	Ontmoetingsplek	€ 721
Bejaardensociëteit Leimuiden	Ontmoetingsplek	€ 1.943
Bejaardensociëteit Oude Wetering	Ontmoetingsplek	
Bejaardensociëteit Rijnsaterwoude	Ontmoetingsplek	€ 328
Stichting seniorencomité Rijpwetering	Ontmoetingsplek	€ 400
Seniorencomité Oud Ade	Ontmoetingsplek	€ 400
Sociëteit Arendshorst, Roelofarendsveen	Ontmoetingsplek	€ 400
Hospicegroep Jacobswoude		€ 2435

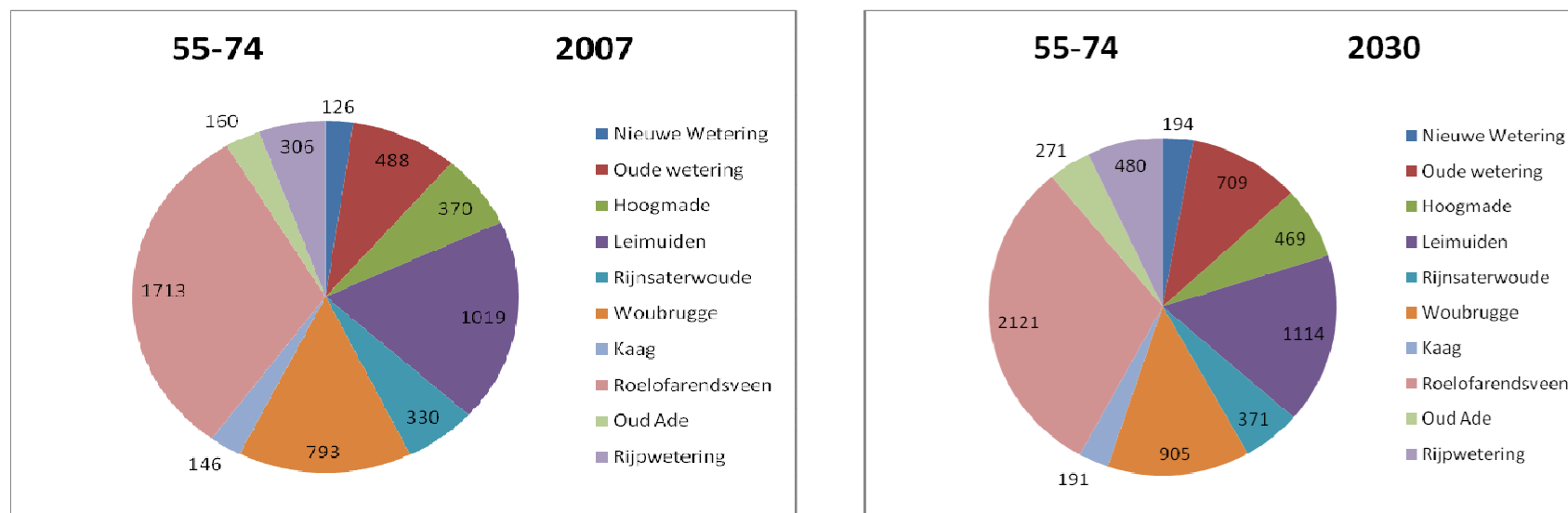

Overzicht van de spreiding van activiteiten en ondersteuning

[illegible]

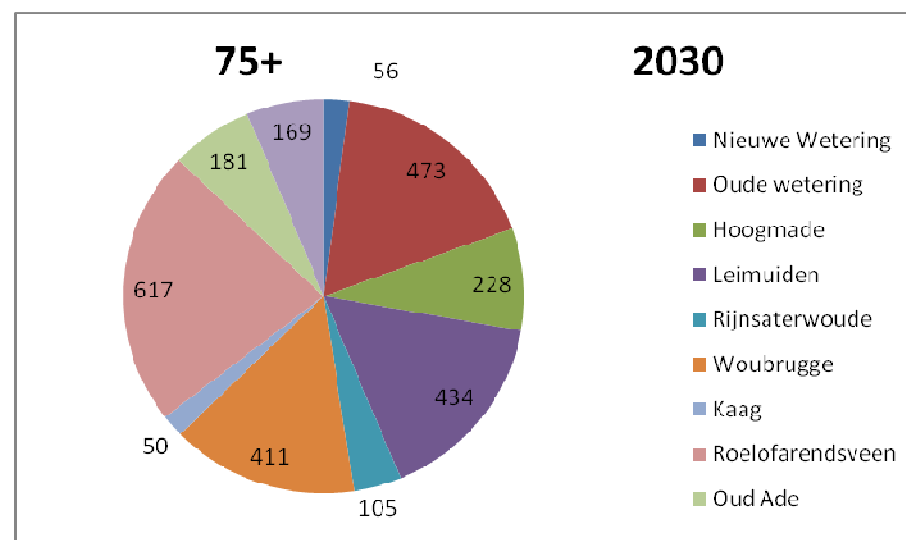
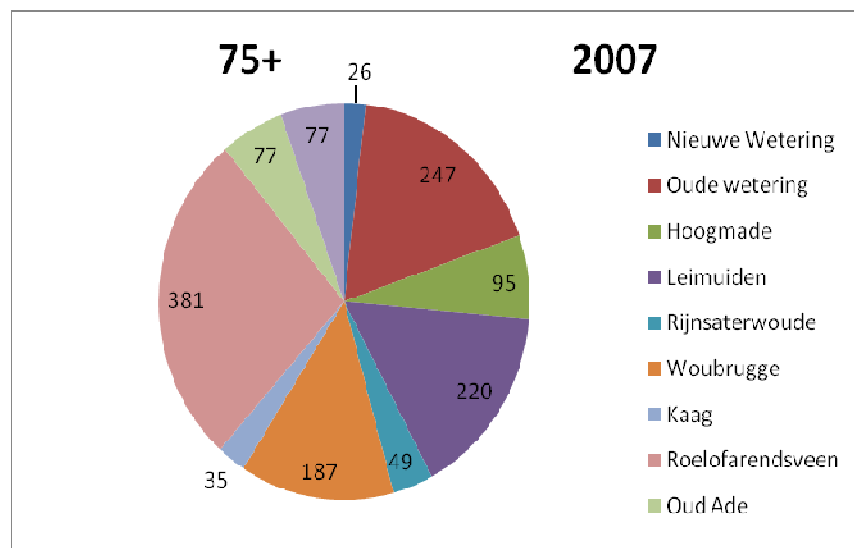
BIJLAGE 2 DEMOGRAFISCHE ONTWIKKELINGEN

Overzicht spreiding van de inwoners van 55 jaar tot 75 jaar over de elf kernen in kaag en Braassem

Uit bovenstaande overzichten blijkt dat veruit de meeste inwoners van 55 tot 75 jaar in Roelofarendsveen wonen, zowel in 2007 als in 2030. Roelofarendsveen is dan ook de grootste kern in onze gemeente. Een goede tweede is Leimuiden, maar uit de tweede tabel blijkt dat het aandeel van Leimuiden in 2030 is afgenomen. De grootste groei (verhoudingsgewijs) in 2030 is te zien bij Rijpwetering en Oud Ade. De derde kern die een groot aantal inwoners in de leeftijd 55 tot 75 jaar heeft, is Woubrugge.

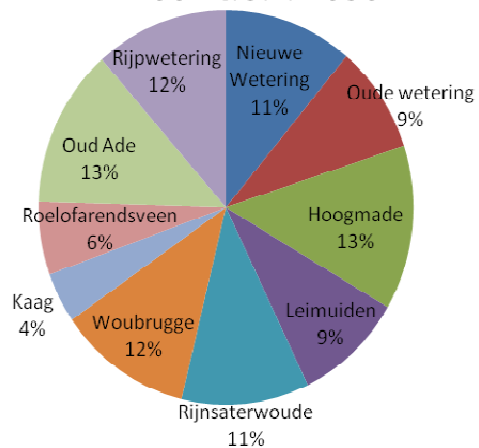
Overzicht spreiding van de inwoners van 75 jaar en ouder over de elf kernen in kaag en Braassem

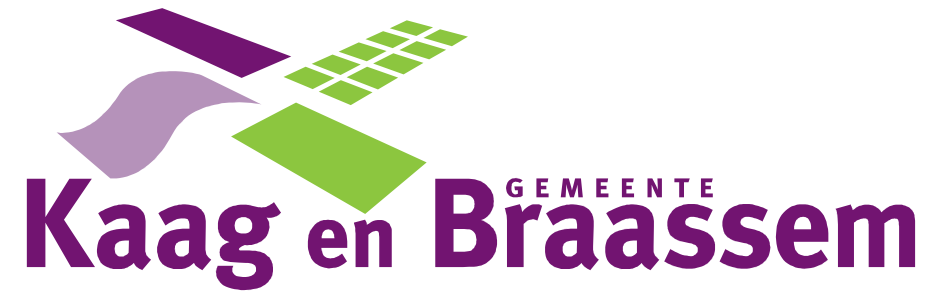
De kern met de meeste inwoners van 75 jaar en ouder is in 2007 Roelofarendsveen, gevolgd door Oude Wetering, Leimuiden en Woubrugge. Deze verdeling is ook in 2030 te zien.

Overzicht van de procentuele toename van het aantal inwoners van 75 jaar en ouder in de elf kernen in Kaag en Braassem

**Procentuele verhoging 75+
2007 t.o.v. 2030**

De stijging van het aantal inwoners van 75 jaar en ouder is procentueel het sterkst in de kleine kernen: Hoogmade, Oud Ade, Rijpwetering en Woubrugge.

Startnotitie ouderenbeleid gemeente Kaag en Braassem

INLEIDING

Voor u ligt de startnotitie ouderenbeleid, de eerste stap om te komen tot een nota ouderenbeleid. Waarom willen we eigenlijk een nota ouderenbeleid opstellen? En wat is een oudere eigenlijk? Dé oudere bestaat niet. Vraag aan een willekeurig iemand, die tot de doelgroep oudere gerekend kan worden, of hij/zij zich oud voelt en het antwoord zal veelal nee zijn. Ouderen blijven tegenwoordig langer actief en gezond en voelen zich daarbij 'jong'. Dat willen we graag zo houden. Daarom willen we een nota ouderenbeleid opstellen, waarin wij beleid formuleren om mensen zo lang mogelijk actief te laten deelnemen aan de samenleving. Concrete aanleidingen om een nota ouderenbeleid op te stellen zijn verder de volgende:

1. Harmonisatie

De fusie van Alkemade en Jacobswoude heeft tot eenheid in gemeente geleid, maar nog niet in eenheid van beleid voor ouderen. Het opstellen van een nota is belangrijk om het ouderenbeleid van de twee voormalige gemeenten op elkaar af te stemmen en waar nodig aan te passen.

2. Vergrijzing

De samenleving verandert sterk. Het aantal ouderen neemt toe, ook in onze gemeente. In 2025 is bijna een kwart van onze inwoners ouder dan 65 jaar en 10% ouder dan 75 jaar. Hierdoor zal het beroep op de voorzieningen en activiteiten voor ouderen toenemen.

3. Veranderingen in wet- en regelgeving

Op het gebied van wet- en regelgeving verandert veel. Een voorbeeld hiervan is het maatregelenpakket AWBZ. Bezuinigingen op de AWBZ, zoals het wegvallen van begeleiding voor groepen mensen, kan leiden tot sociaal isolement en tot een groter beroep op gemeentelijke voorzieningen.

4. Extramuralisatie

De extramuralisatie van de zorg heeft ook zijn invloed op de vraag naar voorzieningen en activiteiten en dan met name de toegankelijkheid en bereikbaarheid van deze voorzieningen en activiteiten.

Maatregelenpakket AWBZ

Door twee genomen maatregelen in de AWBZ bestaat op basis van de grondslag psychosociaal probleem niet langer de mogelijkheid om in aanmerking te komen voor ondersteunende begeleiding algemeen, dagbesteding en persoonlijke verzorging. Het doel van deze maatregelen is dat de afbakening van de AWBZ met het gemeentelijk domein scherper wordt.

Extramuralisatie

Het streven om buiten de muren van een intramurale instelling (waarin iemand opgenomen wordt) gelijkwaardige zorg te bieden, bijvoorbeeld in de eigen woning

DOELGROEP

Voorgesteld wordt om ons in de nota ouderenbeleid te richten op zowel actieve als kwetsbare ouderen. Daarbij is niet de leeftijd de grens, maar de mate waarin mensen zelf kunnen zorgen voor hun financiën, contacten en verzorging.

Actieve ouderen

Met deze groep bedoelen wij die ouderen, die nog op veel gebieden actief zijn. Ze hebben bijvoorbeeld nog een betaalde baan, verrichten vrijwilligerswerk of bieden mantelzorg, ze nemen deel aan sociaal-culturele activiteiten of recreatieve activiteiten, zijn lid van een vereniging of organisatie of zijn politiek actief.

Kwetsbare ouderen

Met kwetsbare ouderen bedoelen wij die ouderen, die door een hoge leeftijd, een veranderende gezondheid en mogelijk verminderde mobiliteit, extra aandacht nodig hebben om zelfstandig te kunnen functioneren en niet in een sociaal isolement te geraken. De volgende groepen kunnen worden onderscheiden:

- ouderen met een laag inkomen
- alleenstaande vrouwen en mannen
- hoogbejaarden (80⁺)
- allochtone ouderen
- dementerende ouderen
- chronisch zieke en gehandicapte ouderen
- ouderen met een chronisch psychiatrische problematiek
- ouderen met rouwproblematiek

Het aantal allochtone ouderen is voor onze gemeente zo klein (2,5% van de totale groep 75+) dat hieraan geen specifieke aandacht hoeft te worden besteed. Uiteraard kunnen ze wel tot één van de andere kwetsbare groepen horen.

Voorheen werden ouderen in twee groepen verdeeld:

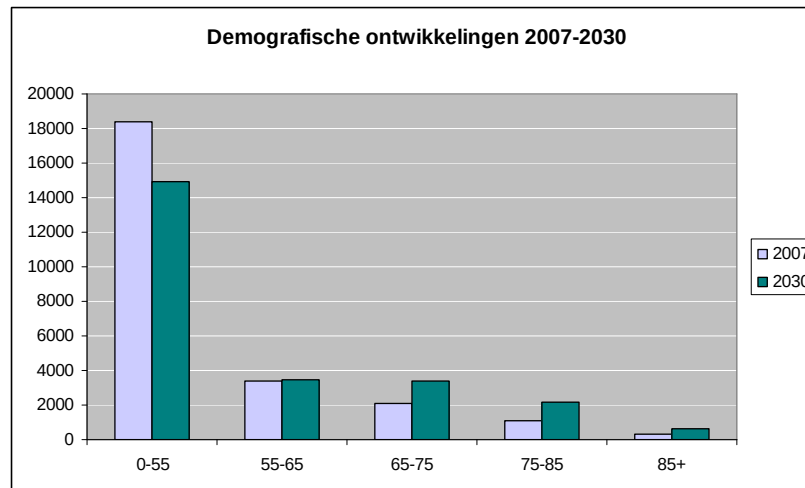
- *De derde levensfase: ouderen tussen 55 en 75 jaar*
- *De vierde levensfase: ouderen van 75 jaar en ouder.*

Grenzen in leeftijd zijn echter altijd arbitrair. De ene 70-jarige kan niet altijd worden vergeleken met een andere 70-jarige. De persoonlijke situatie tussen beide kan heel verschillend zijn. Daarbij is ouderdom op zich veelal geen oorzaak waardoor de participatie van mensen onder druk kan komen te staan.

In Leimuiden wordt in de komende jaren nieuwbouw ontwikkeld aan de Beukenlaan en in het centrum. In Roelofarendsveen zijn in het nieuwe woongebied Braassemerland 2.250 extra woningen gepland tot 2022.

Demografische ontwikkelingen binnen de doelgroep

De komende 15 jaar stijgt het aantal ouderen in Kaag en Braasem aanzienlijk, zoals in heel Nederland het geval is. Het aantal 65-plussers in onze gemeente zal naar verwachting in 2025 met 61% zijn toegenomen ten opzichte van 2009 (prognose van het CBS). Uit de prognose van Primos (2007) blijkt dat de vergrijzing met name in de kernen Oud Ade, Rijpwetering, Nieuwe Wetering, Hoogmade en Woubrugge tot een toename aan 75-plussers zal leiden. De prognose laat echter ook zien dat het aantal inwoners van 55 tot 65 jaar stabiel blijft en het aantal inwoners van 65 tot 75 jaar toeneemt. Dit betekent dat weliswaar het aantal kwetsbare mensen de komende jaren toeneemt, maar dat tegelijkertijd het aantal ouderen dat een actieve bijdrage kan leveren aan de samenleving toeneemt. Bij de genoemde cijfers moet wel worden aangetekend dat de geplande woningbouw in Leimuiden en Roelofarendsveen niet in de prognose is meegenomen.

De belangrijkste oorzaken van de vergrijzing zijn de babyboom, de sterke daling van het geboortecijfer en de stijging van de levensverwachting. De vergrijzing is tijdelijk: rond 2030 zullen de meeste babyboomers overleden zijn. De bevolking kan dan echter nog wel dalen (minder ouderen én minder jongeren). De stijging in de levensverwachting heeft wel tot gevolg dat ook na 2030 er verhoudingsgewijs meer ouderen zullen zijn dan nu (Bron: Wikipedia).

KADERS

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Het doel van de Wmo is om de zelfredzaamheid en participatie van burgers te bevorderen. De wet gaat er van uit dat mensen zelf oplossingen moeten bedenken voor hun problemen. Gemeenten moeten een samenhangend stelsel van ondersteuning en voorzieningen aanbieden aan burgers die niet (goed) in staat zijn om zelf of met hulp van anderen te participeren. De prestatievelden die met name voor ouderen van belang zijn, zijn de prestatievelden 1, 3, 4, 5 en 6.

Wet Publieke Gezondheid

De Wet Publieke Gezondheid draagt in artikel 5a gemeenten op om uitvoering te geven aan gezondheidszorg voor ouderen (65+). Dit houdt onder andere in:

- het op systematische wijze volgen en signaleren van ontwikkelingen in de gezondheidstoestand van ouderen en van gezondheidsbevorderende en -bedreigende factoren;
- de vroegtijdige opsporing en preventie van specifieke stoornissen als comorbiditeit;
- het geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding.

Beleid Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

De kabinetsvisie op het ouderenbeleid is neergelegd in een nota "Ouderenbeleid in perspectief van de vergrijzing", 2005 ministerie VWS). In deze nota zijn de volgende speerpunten benoemd: gezond en fit blijven, meedoen in rechten en plichten, voldoende inkomen, geschikte woningen, vrij bewegen, zorg verzekerd en waardig sterven.

Beleidsplan Wmo

Het Beleidsplan Wmo Alkemade en Jacobswoude is eind 2007 vastgesteld. In dit Beleidsplan is een visie op de negen prestatievelden opgenomen en zijn doelstellingen en activiteiten benoemd ter uitvoering van het Wmo-beleid. De visie op en doelstellingen voor de prestatievelden 1, 3, 4, 5 en 6 zijn ook van invloed op het ouderenbeleid en zullen daarom worden betrokken bij het opstellen van de

Prestatieveld 1: sociale samenhang en leefbaarheid

Prestatieveld 3: informatie, advies en cliëntenondersteuning

Prestatieveld 4: ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers

Prestatieveld 5: het stimuleren van het zelfstandig/maatschappelijk functioneren van mensen met een beperking en van mensen met een psychisch of psychosociaal probleem

Prestatieveld 6: het verstrekken van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en bevorderen van hun zelfstandig/maatschappelijk functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer

Comorbiditeit is het tegelijkertijd hebben van twee of meer stoornissen of aandoeningen bij een persoon.

nota ouderenbeleid. Hieronder vindt u een weergave van de visie op informatie en advies, vrijwillige inzet en participatie zoals neergelegd in het beleidsplan:

- de gemeente vindt de beschikbaarheid en laagdrempelige toegankelijkheid van goede, volledige en actuele informatie voor al haar inwoners essentieel. Voor een goed functioneren van de zorg, voor de uitvoering van de Wmo en voor de zorgvrager is dit zelfs onontbeerlijk.
- de gemeente vindt dat vrijwilligers en mantelzorgers van onschatbare waarde zijn voor de samenleving. De inzet van vrijwilligers en mantelzorgers vergroot de participatie van mensen en maakt een samenleving leefbaarder. Dankzij de inzet van vrijwilligers kunnen tal van activiteiten (sport, jeugd, ouderen) doorgang vinden.
- het streven is dat alle inwoners van onze gemeente zelfstandig kunnen leven, wonen en deelnemen aan de samenleving. Hiertoe moeten openbare gebouwen voor een ieder toegankelijk zijn en moet een ieder zich makkelijk kunnen bewegen in zijn woonomgeving. Voor alle inwoners zou een aanbod van sportactiviteiten en sociaal-recreatieve activiteiten aanwezig moeten zijn.

Verstrekkingsbeleid Wmo

Het verstrekkingsbeleid Wmo voor de gemeente Kaag en Braassem is neergelegd in de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Kaag en Braassem, het Besluit voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Kaag en Braassem en het Handboek voorzieningen maatschappelijke ondersteuning. Het verstrekkingsbeleid regelt het verstrekken van individuele voorzieningen aan mensen met beperkingen of een chronisch psychisch of psychosociaal probleem die zonder deze voorzieningen niet in staat zijn deel te nemen aan de samenleving.

Masterplan Wonen, Welzijn en Zorg Kaag en Braassem

Het Masterplan Wonen, Welzijn en Zorg is in 2008 opgesteld door het Regionaal Bureau Gezondheidszorg Zuid-Holland Noord voor de gemeente Kaag en Braassem. De gemeenteraad heeft dit masterplan ter kennisgeving aangenomen. Het masterplan biedt aanknopingspunten voor een goede infrastructuur voor wonen, welzijn en zorg voor met name de oudere inwoners van Kaag en Braassem. Het masterplan wordt momenteel verder uitgewerkt in een lokaal uitvoeringsplan wonen, welzijn en zorg.

Onder individuele voorzieningen worden woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen, hulp bij het huishouden en rolstoelen verstaan.

HUIDIGE SITUATIE

Binnen onze gemeente zijn tal van organisaties actief die activiteiten organiseren voor ouderen en informatie en advies verstrekken aan ouderen. Voorbeelden van deze organisaties zijn de STIWO (Stichting Welzijn Ouderen Hoogmade/Woubrugge en Leimuiden/Rijnsaterwoude), Stichting Welzijn Ouderen de Spil, Wijdezorg (locaties Dienstencentrum Jacobus en Woudsoord) en de Katholieke Bond voor Ouderen. Voorbeelden van activiteiten die zij aanbieden zijn Meer Bewegen voor Ouderen en recreatieve en sociaal-culturele activiteiten zoals kaarten, bingo en uitgaansdagen. Ook worden binnen de gemeente tal van welzijnsactiviteiten zoals maaltijdverzorging (Tafeltje Dekje en open tafel), alarmering en de klussenbus aangeboden.

Een totaaloverzicht van de organisaties die actief zijn op het gebied van ouderenbeleid en van de activiteiten die worden aangeboden is opgenomen in bijlage 1. Uit dit overzicht blijkt onder andere dat in de kernen Bilderdam, Nieuwe Wetering en Rijnsaterwoude slechts weinig activiteiten plaatsvinden.

In acht van de elf kernen binnen onze gemeente is een bejaardensociëteit en/of een seniorencomité aanwezig. Uit het jaarverslag van de Welzijnshuisbezoeken in voormalig Alkemade komt naar voren dat 37% van de ouderen, die door een vrijwilliger bezocht zijn, regelmatig naar een bejaardensociëteit toegaat.

UITGANGSPUNTEN EN BEREIK

Voorgesteld wordt om bij het opstellen van de nota ouderenbeleid de volgende uitgangspunten te hanteren:

1. *Vraaggericht aanbod van voorzieningen, activiteiten en dienstverlening*

Mensen blijven langer actief, leven langer en gezond. Zij weten steeds beter voor hun eigen wensen en behoeften op te komen. En deze wensen en behoeften zijn net zo gevarieerd als de huidige oudere. Niet het aanbod maar de vraag moet daarom centraal komen te staan. Voorzieningen, activiteiten en dienstverlening moeten aansluiten bij de individuele wensen en behoeften van de “vragers”.

2. *Beleid gericht op preventie en ondersteuning*

Actieve en sociale activiteiten, waaronder maatschappelijke inzet, blijken een bijzonder positief effect te hebben op de fysieke en geestelijke gezondheid (Moulais, 2009). Maatschappelijke participatie kan dus preventief werken, waardoor problemen (zoals gezondheidsproblematiek en eenzaamheidsproblematiek) voorkomen of verminderd kunnen worden. Het gemeentelijk beleid moet zich richten op deze maatschappelijke participatie en waar nodig ondersteuning bieden, als mensen niet zonder ondersteuning kunnen deelnemen aan de samenleving.

3. *Budget afstemmen op de benodigde activiteiten*

De gemeente heeft bij de harmonisatietrajecten een budgetneutrale opdracht gegeven. Gelet op de vergrijzing en de reeds aangegeven knelpunten bij het ouderenwerk wordt voorgesteld om een budget beschikbaar te stellen met de activiteiten voor de groeiende doelgroep.

4. *Samenhang in beleid*

Ouderenbeleid heeft veel raakvlakken met ander welzijnsbeleid. Hierbij kan worden gedacht aan vrijwillige inzet (vrijwilligerswerk en mantelzorg), lokaal volksgezondheid, sport, het eerder genoemde wonen, welzijn en zorg, armoedebeleid en verstrekkingenbeleid. Daarnaast biedt het ouderenbeleid input voor de subsidiebeleidsregels. Het is van belang dat het beleid op deze

In het verslag van de Welzijnshuisbezoeken Alkemade 2006-2008 staat dat de bezochte ouderen hebben aangegeven, dat “de activiteiten wel traditioneel zijn met kaarten en bingo en dat er ook wel meer sociaal-culturele activiteiten voor senioren zouden mogen zijn.

Voor het ouderenbeleid is in 2009 een bedrag van € 175.000,- opgenomen. De Spil heeft echter al een aanvullende subsidie-aanvraag ingediend voor het uitbreiden van de Welzijnshuisbezoeken naar de kernen Bilderdam, Hoogmade, Leimuiden, Rijnsaterwoude en Woubrugge.

gebieden op elkaar wordt afgestemd zodat het elkaar versterkt. De nota zal daarom integraal worden opgesteld.

Bereik

In de nota ouderenbeleid komen twee overkoepelende thema's aan bod:

Maatschappelijke participatie: preventie

Maatschappelijke ondersteuning

Maatschappelijke ondersteuning is al voor een deel verwoord in het Masterplan Wonen, Welzijn en Zorg en het nog op te stellen uitvoeringsplan en in het verstrekkingenbeleid Wmo. Het zwaartepunt zal daarom liggen op maatschappelijke participatie en preventie. Hierbij kan gedacht worden aan het (laten) organiseren van activiteiten en het toegankelijk en bereikbaar maken van activiteiten en voorzieningen. Daarnaast maakt ook het geven van informatie en advies onderdeel uit van het preventieve ouderenbeleid.

De overkoepelende thema's zullen worden onderverdeeld in zeven onderdelen: vrije tijd, informatie en advies, inkomen, wonen en woonomgeving, gezondheid, mobiliteit en toegankelijkheid. Tenslotte zal er ook aandacht worden besteed aan de structuur van het ouderenwerk.

PLAN VAN AANPAK

Om te komen tot een nota ouderenbeleid stellen wij de volgende plan van aanpak voor:

	Wat	Hoe	Wanneer
Inventarisatie aanbod	Inventarisatie van sterktes, zwaktes (knelpunten), kansen en bedreigingen van het huidige ouderenwerk (het huidige aanbod en structuur) met individuele organisaties	Gesprekken met: - STIWO - De Spil - Wijdezorg (Dienstencentrum en Woudsoord) - SPGA - Kwadraad	Okt. 2009
	Samenvoegen van de resultaten van de gesprekken met de aanbieders van voorzieningen, activiteiten en dienstverlening voor ouderen.	Opstellen overzicht met sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen die uit de diverse gesprekken met de organisatie (aanbod) naar voren zijn gekomen.	Okt. 2009
Inventarisatie vraag	Inventarisatie van sterktes, zwaktes (knelpunten), kansen en bedreigingen van het huidige aanbod van voorzieningen, dienstverlening en activiteiten, die de individuele vragers ervaren. Op deze manier proberen wij de vraaggerichtheid van de voorzieningen, dienstverlening en activiteiten te bevorderen	Gesprekken met organisaties die de vragers vertegenwoordigen: - Wmo Adviesraad - Interkerkelijk Wmo platform	Nov. 2009
		Rondetafelgesprekken met inwoners die tot de doelgroep behoren. Voor deze gesprekken sluiten we aan bij bestaande activiteiten (zoals aanschuiven bij een activiteit) ten behoeve van een persoonlijke benadering.	Nov. 2009
		Optioneel: Het organiseren van een groepsbijeenkomst voor inwoners die tot de doelgroep behoren op twee locaties.	Nov. 2009
		Het verwerken van de informatie uit het verslag Welzijns-huisbezoeken 2006-2008 Alkemade .	Nov. 2009

	Samenvoegen van de resultaten van de gesprekken met de inwoners en vertegenwoordigers van de inwoners.	Opstellen overzicht met sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen die uit de diverse gesprekken met inwoners (vraag) naar voren zijn gekomen.	Nov. 2009
Opstellen en vaststellen nota	Terugkoppeling resultaten van de inventarisatie van zowel de vraagkant als ook van de aanbodkant en formuleren voorstellen voor de nota.	Plenair gesprek met organisaties van zowel de vraagkant als ook de aanbodkant.	Medio december
	Opstellen nota	Nvt	Januari 2010
	Advies Wmo adviesraad	Concept-nota ter advies aan de Wmo adviesraad voorleggen	Februari 2010
	Besluit College	Concept-nota ter instemming aan het College van B&W voorleggen	Februari 2010
	Advies Commissie (indien gewenst en indien commissie aanwezig is)	Concept-nota ter advies aan de Commissie voorleggen	Maart 2010
	Vaststellen nota ouderenbeleid	Concept-nota ter vaststelling aan de gemeenteraad voorleggen	Maart 2010

Vragen die tijdens de inventarisatieronde aan de orde zullen komen zijn:

- Wat betekent een grotere gemeente voor de huidige structuur en aanbod van ouderenwerk?
- Op welke wijze moet het ouderenwerk worden vormgegeven (structuur) en welke samenwerkingsvormen kunnen worden gezocht?
- Wat is de vraag naar welzijnsactiviteiten? Aan welke activiteiten is behoefte en in welke mate/welke kernen moeten deze worden aangeboden?
- Welke activiteiten kunnen door vrijwilligers of mantelzorgers worden verricht en welke activiteiten zijn voorbehouden aan professionele medewerkers?
- Welke ondersteuning behoort tot de kerntaken van de gemeente (bijvoorbeeld via subsidiëring) en welke (huidige) activiteiten/voorzieningen kunnen tot de eigen verantwoordelijkheid van inwoners gerekend worden?

BIJLAGE 1

OVERZICHT ORGANISATIES EN ACTIVITEITEN

In deze bijlage zijn twee overzichten opgenomen. Het eerste overzicht geeft een overzicht van de organisaties, die ondersteuning/activiteiten aan de inwoners van Kaag en Braasem aanbieden, en van de activiteiten/ondersteuning die zij aanbieden. Het tweede overzicht laat zien hoe deze activiteiten/ondersteuning over de elf kernen in de gemeente zijn verdeeld. De informatie die wij in deze overzichten hebben opgenomen is gebaseerd op de gegevens die bij de gemeente bekend zijn en zijn o.a. uit de gemeentegids, de diverse websites en jaarverslagen verkregen.

Overzicht van organisaties in Kaag en Braassem en hun activiteiten

Organisatie	Activiteiten	Begroting 2009
Stichting Welzijn Ouderen "de Spil"	Sociaal-culturele activiteiten (zoals gymnastiek, cursussen, handwerken en volksdansen) Recreatieve activiteiten Ouderenwerkster Welzijnshuisbezoeken Maaltijdverzorging (Open tafel en tafeltje Dekje) Vrijwillige Thuiszorg (Ondersteuning thuiswonende demente Ouderen (OTDO), rouwverwerking, Vrijwillige Palliatieve Terminale Thuiszorg, de koffertjesmethode) Algemene burenhulp Infolijn	€ 66.870
Stiwo Hoogmade/Woubrugge	Maaltijdbezorging Sociaal-culturele activiteiten (zoals gymnastiek, spelletjesmiddagen en toneelvoorstellingen) Recreatieve activiteiten (zoals dagtochten)	€ 10.868
Stiwo Leimuiden/Rijnsaterwoude	Maaltijdbezorging Sociaal-culturele activiteiten (zoals gymnastiek, volksdansen, uitgaansdagen en operettebezoek Recreatieve activiteiten (zoals fietstochten	€ 12.267

Organisatie	Activiteiten	Begroting 2009
Stiwo gezamenlijk	Informatieboekje Scootmobieltocht	
Dienstencentrum	Cursussen (zoals computeren en tekenen) Sociaal-culturele en creatieve activiteiten De subsidie is dekking van de huur, 1,3 fte personeel en de exploitatiekosten	€ 78.694
Woudsoord	Recreatieve en sociaal-culturele activiteiten, zoals klaverjassen en Bewegen (wekelijks), zittanssen, spelactiviteiten, creatieve activiteiten (denk aan bloemschikken), modeshows, optredens (denk aan koren) en diavoorstellingen. Internetcafé waar geïnteresseerden computerles kunnen krijgen	€ 0
Katholieke Bond voor Ouderen (KBO)	Ontmoetingsdagen Informatiebijeenkomsten Vakanties Uitgaansdagen	€ 400
Stichting Alarmering Bejaarden Alkemade	een alarmeringsvoorziening voor thuiswonende mensen, die een verhoogd risico lopen in een situatie terecht te komen, waarin zij moeilijk hulp van buiten kunnen inroepen	€ 1.262
Stichting Radius		
Stichting Platform Gehandicap-tenbeleid Alkemade	Klussenbus Scootmobieldag	€ 2.790
Comité ouderenwerk Kaag en Buitenkaag		
Combibus	De Combibus biedt, met behulp van vrijwilligers, vervoer aan ouderen en mensen met een handicap die moeilijk kunnen reizen met het openbaar vervoer.	€ 0
Buurtbus	De Buurtbus biedt een vorm van aanvullend openbaar vervoer naar Lisse en terug	€ 0
De Zonnebloem	De Zonnebloem verzorgt huisbezoeken en vakantieactiviteiten voor chronisch zieken, waaronder ook veel ouderen.	€ 0
Bejaardencomité Nieuwe Wetering	Ontmoetingsplek	€ 0
Bejaardensociëteit Gogherweide	Ontmoetingsplek	€ 400

Organisatie	Activiteiten	Begroting 2009
Stichting Wilhelmina Comité afd. bejaarden Hoogmade	Ontmoetingsplek	€ 721
Bejaardensociëteit Leimuiden	Ontmoetingsplek	€ 1.943
Bejaardensociëteit Oude Wetering	Ontmoetingsplek	
Bejaardensociëteit Rijnsaterwoude	Ontmoetingsplek	€ 328
Stichting seniorencomité Rijpwetering	Ontmoetingsplek	€ 400
Seniorencomité Oud Ade	Ontmoetingsplek	€ 400
Sociëteit Arendshorst, Roelofarendsveen	Ontmoetingsplek	€ 400
Hospicegroep Jacobswoude		€ 2435

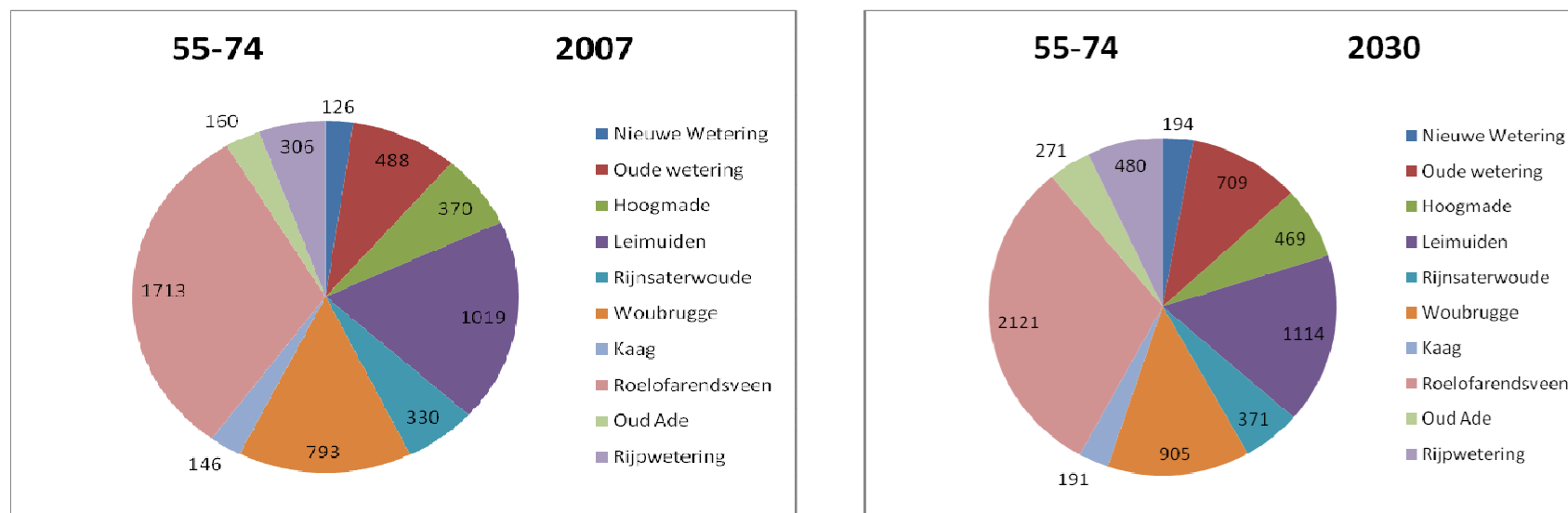

Overzicht van de spreiding van activiteiten en ondersteuning

[illegible]

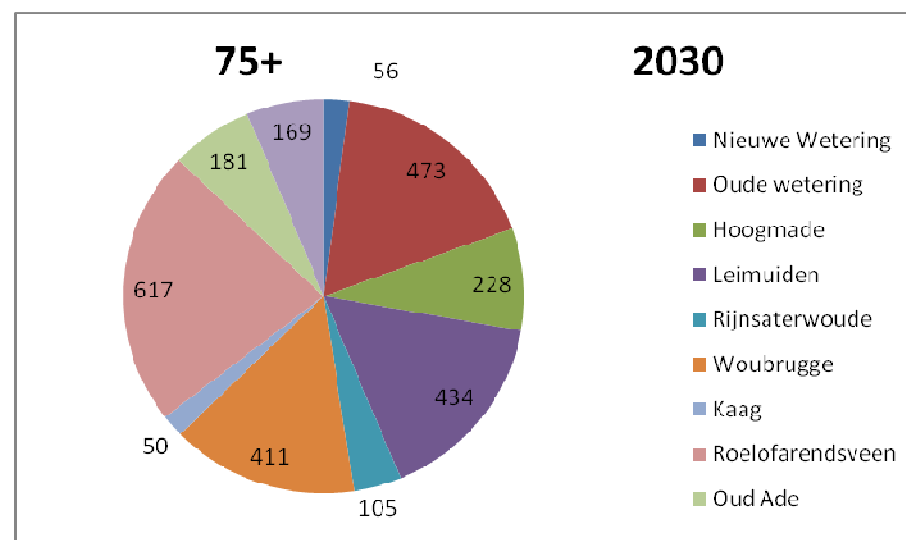
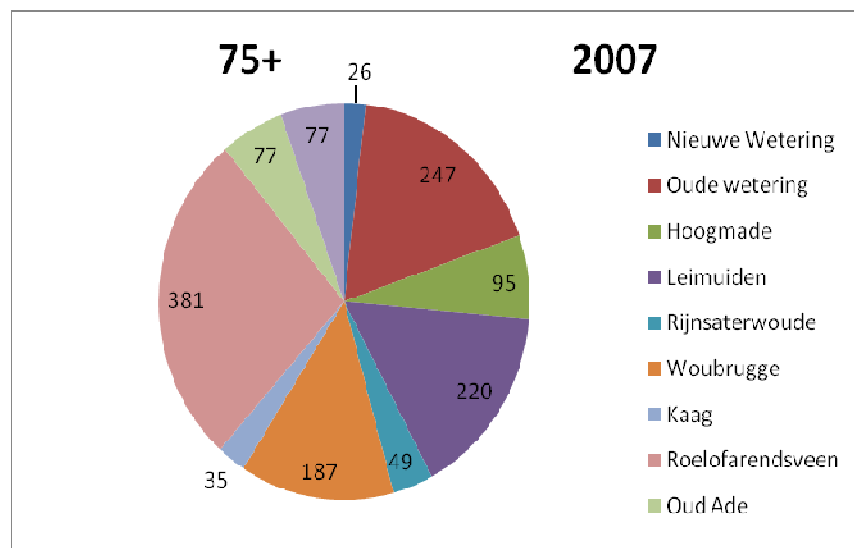
BIJLAGE 2 DEMOGRAFISCHE ONTWIKKELINGEN

Overzicht spreiding van de inwoners van 55 jaar tot 75 jaar over de elf kernen in kaag en Braassem

Uit bovenstaande overzichten blijkt dat veruit de meeste inwoners van 55 tot 75 jaar in Roelofarendsveen wonen, zowel in 2007 als in 2030. Roelofarendsveen is dan ook de grootste kern in onze gemeente. Een goede tweede is Leimuiden, maar uit de tweede tabel blijkt dat het aandeel van Leimuiden in 2030 is afgenomen. De grootste groei (verhoudingsgewijs) in 2030 is te zien bij Rijpwetering en Oud Ade. De derde kern die een groot aantal inwoners in de leeftijd 55 tot 75 jaar heeft, is Woubrugge.

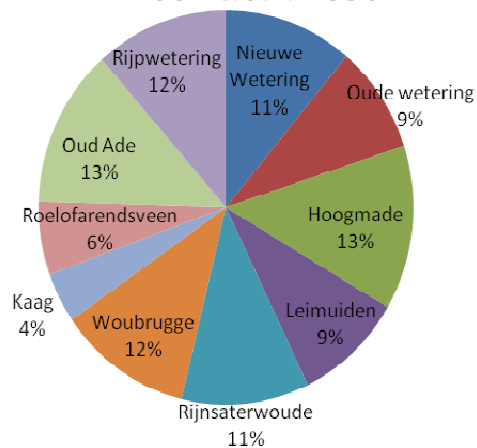
Overzicht spreiding van de inwoners van 75 jaar en ouder over de elf kernen in kaag en Braassem

De kern met de meeste inwoners van 75 jaar en ouder is in 2007 Roelofarendsveen, gevolgd door Oude Wetering, Leimuiden en Woubrugge. Deze verdeling is ook in 2030 te zien.

Overzicht van de procentuele toename van het aantal inwoners van 75 jaar en ouder in de elf kernen in Kaag en Braassem

**Procentuele verhoging 75+
2007 t.o.v. 2030**

De stijging van het aantal inwoners van 75 jaar en ouder is procentueel het sterkst in de kleine kernen: Hoogmade, Oud Ade, Rijpwetering en Woubrugge.